

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ИЗДАНИЕ ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, НАУКА И КУЛТУРА

Брой 8 (511) година XXXIX

28 септември 2021 година

Открита бе новата академична година

Пловдивският университет посрещна 4036 първокурсници, което е рекорд спрямо миналата и предходните години. Приетите студенти са, както следва: държавна поръчка, редовно обучение – 2704; задочно обучение – 420; платено обучение (редовно) – 331, задочно – 581.

49 кандидат-студенти са получили оценка *отличен б*, а на първо класиране най-висок е бил балът за специалностите „Психология“ (задочно) – 35,30; „Право“ (редовно, жени) – 34,74; „Английска филология“ (редовно) – 34,08; „Психология“ (редовно) – 33,64; „Маркетинг“ (редовно) – 33,60; „Бизнес мениджмънт“ (редовно) – 33,48.

За някои специалности приемът продължава (повече информация на страницата на ПУ „Паисий Хилендарски“ в интернет).

Новата академична година бе открита по факулте-ти. По време на откриването в Юридическия факултет бяха наградени студентите, отличени в конкурса, посветен на 30-годишнината от създаването на Конституцията на Република България.

На снимката те са с декана доц. д-р Даниела Дончева и двама от членовете на журито: Виктория Палигорова – председател на Студентския съвет, и ас. д-р Благой Делиев.

Приветствие от проф. д-р Румен Младенов – ректор на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

Уважаеми колеги преподаватели, студенти и служители, Имам честта и удоволствието като ректор на ПУ „Паисий Хилендарски“ да ви поздравя по случай откриването на новата 2021/22 академична година.

Водеща образователна, научноизследователска и културна институция с утвърден международен авторитет, нашият университет продължава да привлича младите хора със съчетанието на класика и модерност, традиция и иновации, устойчивост и динамично развитие.

60 години вървят ръка за ръка история и бъдеще, мечти

и реалност, градеж и възход – това е богатството, с което посрещаме 61-вия випуск на нашата Алма матер.

Скъпи първокурсници, днес вие ставате част от тази въздвишаваща история. Бъдете достойни нейни продължители – знаещи, можещи и успяващи!

Уважаеми колеги, гордея се с вашия професионализъм и всеотдайност в споделянето на знания, опит и житейска мъдрост, с умението ви да се справяте с всички предизвикателства на днешния ден. Бъдете все така неуморни в мисията си на просветители!

Здрава и успешна нова учебна година!

Пловдивският университет получи статут на изследователско висше училище

Седем висши училища в България получават статут на изследователски университети за следващите четири години. Списъкът е одобрен от Министерския съвет и от 2022 г. ще се актуализира до 1 ноември всяка година.

На критериите за изследователски университети отговарят Софийският университет „Св. Климент Охридски“ (СУ), медицинските университети в София, Варна и Пловдив, Техническият университет в София, Химикотехнологичният и металургичен университет (ХТМУ) и Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“.

Седемте университета имат значима по количество и качество научна продукция и най-голям брой цитирания в научната литература. Със значителен брой защитили докторанти се отличават широкопрофилните университети, а тези с инженерен профил имат научна продукция, видима в международните издания. Всички са със сериозен дял на привлечени средства от международни и национални проекти и програми, както и от договори с български и чуждестранни предприятия.

СУ и Медицинският университет в София събират над 5000 точки при необходим минимум от 1000. Между 2000 и 3000 са точките на медицинските университети във Варна и Пловдив и на Техническият университет в София. ХТМУ и Пловдивският университет имат между 1000 и 2000 точки.

Оценката за научната дейност на висшите училища се изчислява по приета неотдавна от кабинета методика, която включва само обективни критерии. Взимат се предвид научните резултати, видими в международните бази данни Scopus и/или Web of Science, и други

проверими данни, отразяващи развитието на академичния състав, общественото и икономическото въздействие на научната дейност. Стойностите по конкретните показатели се изчисляват в точки и оформят крайна оценка по определена формула.

При определянето на първите изследователски университети е използвана информацията, представена от висшите училища в периода 2017 – 2020 г. във

връзка с ежегодната оценка на тяхната научна дейност съгласно със Закона за насърчаване на научните изследвания.

Университетите бяха поканени да подготвят кандидататурите си за предстоящата процедура още на 24 юни т.г., след като МОН публикува за обществено обсъждане методика за придобиване на изследователски статут. В Министерството на образованието и науката постъпиха заявления от 26 висши училища. Те бяха оценени по приетата от служебния кабинет методика от междудомствена група, създадена със заповед на министъра на образованието и науката.

Статутът на изследователско висше училище бе въведен в Закона за висшето образование през 2020 г. Той се дава за значим принос в развитието на важни обществени области чрез върхови научни изследвания и високи резултати от научноизследователска дейност, оценени с обективни показатели.

Изследователските университети ще получат допълнително целево финансиране за развитие на научната дейност от Националния план за възстановяване и устойчивост. Затова определянето им е задължително условие за това неговата реализация да започне навреме.

Три награди в конкурса за есе „30 години Конституция на Република България – постижения и предизвикателства“

Приетата на 12 юли 1991 г. Конституция на Република България е начало и същевременно продължение на дълбоки реформи в българското общество. И миналото, и настоящето показваха, че пътят на следването на тези конституционни посоки е дълъг и нелек. В годината, в която отбелязваме 30-годишнината от приемането на Конституцията на Република България и 60-годишнината на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, катедра „Публичноправни науки“ на Юридическия факултет даде възможност на студентите от различни специалности да проявят и докажат своята креативност в мисленето, като споделят познания и лична позиция по темата за конституцията. Право на участие в конкурса за есе на тема „30 години Конституция на Република България – постижения и предизвикателства“ имаха студенти от различни курсове и специалности в университета без ограничения във възрастта и формата на обучение. Начинанието бе организирано със съдействието на Студентския съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“, който осигури и наградите на участниците.

Първото място спечели Николай Драганов. Той е редовен студент от първи курс във Филологическия факултет, магистърска

Конституция
на
Република България

програма „Методика на обучението по български език и литература“. Второто място бе присъдено на Николита Вълева, студентка по право в Юридическия факултет, втори курс, редовно обучение. Третата награда грабна Радослав Смаилов, студент в четвърти курс, специалност „Български език и история“. Класирането направи жури в състав: проф. д-р Емилия Друмева, ас. д-р Благой Делиев, преподаватели по конституционно право в ЮФ, и Виктория Палигорова, председател на Студентския съвет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Есетата на призьорите ще бъдат публикувани в специализираното юридическо онлайн списание на ЮФ на ПУ „Studia Iuris“, в брой, посветен на темата за конституцията.

Конкурсът е част от поредица събития, свързани с отбелязването на 30-годишнината на Конституцията на Република България. Началото бе дадено на 29 юни тази година в залата на Регионалния исторически музей в Пловдив, където бе проведена конференция на тема „30 години от приемането на конституцията – равностметка и перспектива“ с участието на министъра на правосъдието проф. д-р Янаки Стоилов, преподаватели от ЮФ на ПУ, както и представители на местната власт и юридическата общност.

Университетът предлага обучение в 125 магистърски програми, от които

5 НОВИ

През новата академична 2021/2022 година Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ предлага обучение в 125 магистърски програми, от които 5 са нови. Кандидатстването вече започна, като сроковете са различни за отделните 9 факултета – продължават до края на септември и през октомври. Обявени са на специализираните сайтове на съответните факултети.

Подробна информация за условията за прием, анотации на магистърските програми с представени възможности за реализация са публикувани на адрес: <https://uni-plovdiv.bg/pages/index/1311/>

Новите 5 магистърски програми за академичната 2021/2022 година се предлагат от 3 факултета на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Факултетът по икономически и социални науки организира обучение за магистри в нови 2 специалности. Първата от тях –

„Международен бизнес“

е в редовна форма на обучение и предоставя след завършването професионална квалификация „икономист“. Ориентирана е към предоставяне на управленски знания и специфични аналитични умения за работа в международни условия на бизнес средата. Програмата е структурирана по такъв начин, че да отговоря на съвременните нужди на бизнеса да наема ново поколение мениджъри и професионалисти, които познават международните тенденции, спецификите на международните сделки и изобщо – естеството на институционално-корпоративните отношения в международна среда, обясняват от факултета.

„Политически мениджмънт и комуникация“

е втората нова магистърска програма на Факултета по икономически и социални науки. Провежда се в редовна форма на обучение. Програмата е по професионалното направление „Политически науки“ и завършилите я придобиват професионална квалификация „политолог“. Предназначена е за студенти, които искат да получат солидна фундаментална подготовка и практически умения, необходими за постигане на успешна реализация в сферата на политическото управление и комуникация с граждански структури, държавни институции и бизнес организации. Тя е създадена в отговор на динамично променящата се обществено-политическа среда във вътрешен и в международен план, като осигурява на обучаващите се възможност да придобият знания за процесите, които се реализират, както и умения да реагират успешно на тях.

Физико-технологичният факултет приема кандидати в 2 нови магистърски програми. В първата от тях –

„Телекомуникационни и информационни системи“ (на английски език),

формата на обучение е дистанционна. Магистърската програма е по професионалното направление „Комуникационна и компю-

терна техника“, а професионалната квалификация на успешно завършилите я е „инженер по телекомуникационни и информационни системи“. Разработена е да подготви високо-

квалифицирани специалисти в областта на информационните и телекомуникационните технологии, компетентни да извършват в съответствие с изискванията на европейските стандарти управленска, проектантска, внедрителска, технологична и изследователска дейност в промишлеността, образованието, държавния и частния бизнес, банковото дело, здравеопазването, услугите, транспорта и др. Завършилите магистърската програма „Телекомуникационни и информационни системи“ ще придобият познания в области като компютърни системи и мрежи,

сателитни и мобилни комуникации, индустриални комуникации и комуникации в реално време, електроника за телекомуникационни и информационни системи, телекомуникационни мрежи от следващо поколение и др. Обучението е интернет базирано, извършва се в системата DIPSEIL (<https://v4.dipseil.net>). В нея учебното съдържание е представено чрез задания за изпълнение и оценяването става при изработен проект за всяко задание.

„Съвременни образователни технологии“

е втората нова магистърска програма на Физико-технологичния факултет. Обучението е в задочна форма. Професионалната квалификация на бъдещите магистри е „експерт по образователни технологии“. Магистърската програма подготвя обучители за работа в съвременната информационна среда. Обучението по програмата ще допринесе да се усъвършенстват педагогическите компетентности на дипломираните магистри и да израснат професионално, като се подготвят да прилагат съвременни методи на обучение в педагогическата си практика. Завършилиите програмата ще могат успешно да работят като преподаватели в обучението от разстояние в електронна среда, да създават електронно учебно съдържание, както и да работят като проектантите и разработчиците по създаване на съвременни образователни електронни ресурси в образователни институции, отдели за квалификация и преквалификация и развитие на човешки ресурси и др.

„Фармацевтична химия“

е новата магистърска програма на Химическия факултет. Обучението в нея ще се провежда в задочна форма. Завършилите придобиват професионална квалификация „химик – фармацевтична химия“. Магистърската програма подготвя химици за нуждите на фармацевтичната индустрия. Съставена е така, че да предостави на обучаемите познания от целия спектър на тази комплексна сфера – от разработване и дизайн на нови лекарствени средства, през аналитичен контрол на производствени процеси и крайни продукти, до познания за законовите регулации във фармацията и търговията с фармацевтични продукти.

Архивът на ПУ „Паисий Хилендарски“ – информационен ресурс

Доц. д-р Русалена ПЕНДЖЕКОВА-ХРИСТЕВА

В сравнение със създаването на класическите европейски университети по обясними причини създаването на първите български университети значително закъснява. Трябва да подчертаем, че независимо от времето и мястото на възникването си университетите винаги са били и ще бъдат образователни и научни институции, изпълняващи ключова роля в институционалната структура на всяко едно общество.

Тяхното съществуване и развитие е своеобразен индикатор за цивилизационното равнище, научния капацитет и технологичния потенциал на социума. В този аспект особено важно значение имат процесите по документирането и архивирането на традиционните университетски дейности и функции – административни, образователни и научноизследователски.

Обезпечаването и регламентирането на документалния и архивния мениджмънт е със стратегическа функция за осъществяване на изконната мисия на университетите. Затова една от най-важните структури в университетите е университетският архив. Формално от методическа и техническа гледна точка университетският архив не се отличава от останалите учредженски архиви, чиято дейност е регламентирана в архивната нормативна база. Университетският архив не само документно осигурява управлението и дейността на университета, но и гарантира летописа на неговата история.

Следователно университетският архив е не само важен елемент и оперативна административна структура в рамките на университета, но и значим многокомпонентен информационен ресурс, който с течение на времето се превръща в ретроспективна документна информация и историческа памет. Ето защо, макар практиката да показва различни примери, болшинството от университетите у нас и в чужбина поддържат своите архиви (традиционни и цифрови) и гарантират качествено им функциониране.

Фактически паралелно със създаването на Пловдивския университет започва документирането на университетския живот и целенасоченото съхраняване и запазване на най-ценните от историческа гледна точка документи за неговото минало. Във връзка с това историята на университетския архив е неделима част от институционалната история на ПУ и отразява всички негови реструктурирания и вътрешни промени.

В случая от особена важност по повод на отбелязването на 60-годишнината от създаването на ПУ „Паисий Хилендарски“ са положените през последните две години целенасочени усилия на университетското ръководство да осигури и да обезпечи кадрово функционирането на университетския архив.

ПУ „Паисий Хилендарски“ – институционализираната памет

Необходимо е да припомним, че първите идеи и конкретни стъпки за създаването на университет в гр. Пловдив са от времето, когато градът е столица на Източна Румелия (1878 – 1885). Известно е, че още през 1884 г. е взето принципно решение за основаване на Висше училище в Пловдив, чието откриване е било предвидено за есента на 1885 г. За съжаление, събитията около Съединението осуетяват възможността за създаването на първия български университет в града.

През първата половина на ХХ век университетската идея в Пловдив се възражда и подема многократно, но се реализира едва през 1945 г., когато в града е открит Държавен университет с два факултета: Агрономо-лесовъден и Медицински.

Същинската история на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ е свързана с издаването на Указ № 264 на Президиума на Народното събрание от 1 юли 1961 г. с единствен член, според който в гр. Пловдив от началото на учебната 1961/1962 г. се открива Висш педа-

На академичната общност на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, която в продължение на 60 години пише историята си, твори с надежда настоящето и транслира познанието и паметта в бъдното!

гогически институт (ВПИ) с петгодишен курс на обучение по природо-математически дисциплини за подготовка на учители по математика, физика, химия, биология и география. Паралелно с това започва разрешаването на проблемите относно материалната база на университета и кадровото му обезпечаване. През 1966 г. по предложение на Академичния съвет Народното събрание утвърждава Паисий Хилендарски за патрон на ВПИ – Пловдив. През 1970 г. се обособяват първите два факултета – Математически и Природонаучен. На 12 януари 1972 г. с Указ № 24 на Държавния съвет ВПИ е преобразуван в Пловдивски университет. През 1974 г. в рамките на университета е създаден Физическият факултет, а през 1975 г. е открит първият в страната Факултет за обществени професии. През 1984 г. е основан Педагогическият факултет. В периода 1990–1991 г. като самостоятелни звена се отделят Филологическият, Химическият и Биологическият факултет. През 1992

г. се открива Юридическият факултет, а през 1994 г. – Факултетът по икономически и социални науки. С решение на МС от 13 май 2004 г. е създаден Философско-историческият факултет. С Постановление № 179 на МС от 21.08.2017 г. Физическият факултет е трансформиран във Физико-технологичен. Важно е да се спомене, че от 1989 г. насам към Пловдивския университет са интегрирани полувисшите институти в градовете Смолян, Кърджали, Пазарджик и Бургас, а също така и Институтът за усъвършенстване на учители в Стара Загора.

Понастоящем ПУ „Паисий Хилендарски“ е най-големият държавен университет в Южна България и в неговата структурата са включени девет факултета: Биологически факултет; Педагогически факултет; Факултет по икономически и социални науки; Факултет по математика и информатика; Физико-технологичен факултет; Филологич-

ески факултет; Философско-исторически факултет; Химически факултет и Юридически факултет. Част от структурата на ПУ са и двата филиала – в гр. Смолян и гр. Кърджали.

В рамките на университета съществуват и множество звена на учебно-помощния, административно-стопанския и обслужващия персонал, както и редица центрове и лаборатории.

Иерархичната институционална структура на ПУ категорично свидетелства за увеличаване на обема на дейностите в Университета, което респективно води и до нарастване на обема на създаваните различни по вид и носител документи (писмени, фото-, фоно-, аудиовизуални и електронни). Затова основен проблем на документалния и архивния мениджмънт на ПУ на този етап се оказва предизвикателството за организацията на учредженския архив на университета и интегрирането на множеството университетски информационни системи, управляващи разнородни потоци от документи и информация.

В този аспект предприетите управленски действия за устройването на университетския архив целят да улеснят процесите, обхващащи целия жизнен цикъл на документите: документосъставяне, документооборот и архивиране – на учредженско ниво и с историческа цел. Това от своя страна обезпечава документалния и архивния мениджмънт в ПУ в преदारхивното и архивното поле и поетапно разрешава въпроса за статута на университетския архив в административната структура на ПУ. Въпрос на бъдещи управленски решения е какъв модел на административна организация на университетски архив ще бъде предпочетен: като самостоятелно звено; като част от централната администрация или като част от специализиран университетски комплекс на паметта. По-важното в случая е, че за първи път през 2020 г. в историята на университета е назначен служител на длъжност „архивист“, който да организира и ръководи дейността на университетския архив.

Това е значима крачка не само за подобряване на работата на

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Президиумът на Народното събрание въз основа на чл. 35, точка 19 от Конституцията на Народна република България и чл. 2 от Закона за висшето образование издава следния

У К А З

за откриване на Висш педагогически институт в гр. Пловдив

Ч л е н е д и н с т в е н. Открива се от началото на учебната 1961/1962 г. Висш педагогически институт в гр. Пловдив по природоматематически дисциплини с 5-годишен курс на обучение за подготовка на учители по математика, физика, химия, биология и география.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на министъра на просветата и културата.

Издаден в София на 1 юли 1961 г. под № 264 и подпечатан с държавния печат.

Председател на Президиума на Народното събрание:
Д. Ганев

Секретар на Президиума на Народното събрание:
Т. Даскалов

В—1955

оперативна административна структура, и историческа памет

университетския архив, но и за превръщането му в динамично комуникационно-информационно звено за документационно обслужване и в своеобразен медиатор между различните групи потребители на информация. Още повече че ПУ „Паисий Хилендарски“ е един от основните източници за комплектуване на Националния архивен фонд (НАФ) с документи от областта на висшето образование, науката и културата и фондообразувател на Държавния архив (ДА) – Пловдив, по силата на Закона за Националния архивен фонд (ЗНАФ). В този смисъл функционирането на университетския архив е от стратегическо значение не само за ПУ, но и за формирането на националната ни историческа памет.

Архивната памет на Пловдивския университет – история, параметри и състав

Историята, параметрите и съставът на архивния фонд на ПУ, комплектуван и съхранен в ДА – Пловдив, свидетелстват за грижата относно определените за постоянно съхранение ценни исторически документи. Понастоящем архивният фонд на ПУ в ДА – Пловдив, регистриран като Ф. 1561, съдържа документи за периода 1961 – 2004 г., описани в 6 инвентарни описа с общо 737 архивни единици. Те са разпределени, както следва: оп. 1 (1961 – 1972), 167 а.е.; оп. 2 (1966 – 1979), 212 а.е.; оп. 3 (1961 – 70/80 г., 1989), 168 а.е.; оп. 4 (1990 – 1994 + док. от 1964/68/71/73/89/98); оп. 5 (1995 – 2000 + док. от 1993/94), 30 а.е.; оп. 6 (2001 – 2004 + док. от 1990 – 2 000), 27 а.е.

В съдържателно отношение архивният фонд на ПУ съдържа различни по вид официални документи: протоколи от академични съвети, ректорски съвети, факултетни съвети, катедрени съвети; правилници; планове и отчети за НИД; финансово-счетоводни документи; официална кореспонденция и пр.

От историята и състава на фонда може да се констатира, че през годините има проблем с комплектуването на документите с постоянен срок на съхранение (налице е тенденция към намаляване на броя на архивните единици), създадени в резултат на дейността на ПУ. По силата на действащите понастоящем нормативи фондообразувателите, респективно и ПУ, предават в историческите архиви подлежащите на постоянно запазване документи след изтичане на 20-годишния срок на учреденско съхранение.

Важно е да поясним, че представата за архивния фонд на ПУ може да бъде разширена в известна степен, тъй като съществуват още учреденски фондове, които съдържат документи, свързани с историята му. В случая става дума за архивния фонд на вузовския комитет на БКП при ПУ – Ф. 816Б. Този фонд е част от информационните ресурси на бившия Окръжен партиен архив – Пловдив, предадени през 1993 г. в ДА – Пловдив. Архивният фонд съдържа документи за периода 1961 – 1990 г., регистрирани и описани в 4 инвентарни описа с общо 50 архивни единици. Като видове съведени документите са предимно протоколи, планове и доклади от праведни събрания на вузовския партиен комитет; информации от отчетно-изборни конференции на комитета и др. От съдържателна гледна точка тези документи значително допълват информацията, налична във фонда на ПУ.

Относно историята на ПУ след 1989 г. и включването в неговите рамки на някои полувисши институти, намиращи се в различни градове, трябва да се обърне внимание на факта, че архивните фондове на тези структури също вече са част от паметта за историята и развитието на университета. Понастоящем става дума за филиала в гр. Кърджали и филиала в гр. Смолян. Те имат регистрирани собствени архивни фондове, както и архивни фондове на тогавашните институтски партийни комитети, съответно комплектувани и регистрирани в ДА – Кърджали, и ДА – Смолян.

Документалните свидетелства за ПУ на практика са свързани и с други документи, които се намират в различни по характер лични и учреденски архивни фондове. Следователно т. нар. документални следи, допълващи учреденския архивен фонд на ПУ, са важна

предпоставка за реализиране на научни изследвания, адекватни на историческата истина за миналото на университета.

В случая с архивния фонд на ПУ (извън споменатите по-горе архивни фондове) със сигурност документални следи могат да се открият в учреденските фондове на институциите и организациите, с които университетът е бил свързан. Също така с не по-малка значимост са и документалните свидетелства, които могат да бъдат намерени в личните архивни фондове на лицата, свързани с Пловдивския университет.

В тази връзка би било целесъобразно да бъде предприета нарочна инициатива за събиране на колекция от лични архивни фондове на преподаватели и възпитаници на ПУ, както и на колекция от интервюта и спомени на тези лица. Така представата за историята на ПУ значително би се разширила. Изследователите пък от своя страна биха могли да използват разнообразна изворова база, включваща не само официални документи, но и лични такива.

Дигитализацията пък на архивния комплекс на ПУ и неговата виртуална реконструкция би улеснила всички заинтересувани потребители на ретроспективна документна информация относно университета. Трябва да поясним, че досега архивният фонд на ПУ е почти неизползван за научни цели, което оправдава неговото бъдещо щателно проучване и включване в научно обращение с оглед на допълване с нови факти и идеи на историята на пловдивската Алма матер.

Из университетския архив – една неизвестна „Паметна книга“

Във връзка с работата по установяването на параметрите и състава на документалния фонд на ПУ и научно-техническата му обработка в университетския архив от архивистите Ели Попова и Ивелина Стефанова бе открита запазена ценна от историческа гледна точка *Паметна книга* за университета. Считаме, че откритието по особен начин съвпада с отбелязването през настоящата година на 60-годишнината от създаването на Пловдивския университет и доказва още веднъж значението на архива в структурата на университета.

Посоченото новооткрито документално свидетелство е ценен исторически извор за историята на ПУ.

От извороведска гледна точка е важно да бъде уточнено, че *Паметната книга* е с размери 30 см ширина и 37 см височина. Кориците са от естествена кожа с поставена в средата на лицевата корица правоъгълна медна плочка, на която е изписано **ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“**, а за украса са добавени лъв, дъбово листо и разтворена книга, като на едната страница е изписано **ИСТОРИЯ СЛАВЯНОБЪЛГАРСКАЯ**, а на другата в стилизиран вид са изписани инициалите **ПХ** (вж. *Изображение 1*). На титулната страница в средата е изписано калиграфски **ПАМЕТНА КНИГА**, а под надписа е разположена разтворена книга, идентична с тази от корицата, като под нея е изписано **ПЛОВДИВ*ЯНУАРИ*1972** (вж. *Изображение 2*). Книгата не е с номерирани страници, като от всички са изписани двустранно само 25 листа. На следващата страница с красив калиграфски почерк, с червено и кафяво мастило е отбелязано следното: **Днес 13 януари 1972 година на величествен митинг на пловдивската общественост, дейците на науката и културата, студентки и студенти, беше тържествено обявено решение на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия и прочетен указа на Държавния съвет на Народна република България за създаване на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“. Под бурните аплодисменти на всички присъстващи и възторжените възгласи на ентузиазизираната студентска младеж, Първият секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Председател на Държавния съвет на Народна република България, другаря Тодор Живков връчи на ректора на Университета професор „доктор“ Живко Ламбрев символичния ключ на Университета [...].**

Следват изброени на две страници петнадесет от присъствалите

Корицата и първата страница на паметната книга

Стартира нов Трансграничен център за научни изследвания по проблемите на околната среда в защитените територии от акваторията на Черно море

Нов Трансграничен център за съвместен мониторинг на околната среда и изследване на екологичното състояние на местните екосистеми в защитени територии ще бъде изграден по проекта „BSB ECO MONITORING“, финансиран от Европейския съюз чрез Съвместната оперативна програма „Черноморски басейн 2014 – 2020“. Центърът е разположен в град Ахтопол, в сграда, собственост на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, която е предоставена за ползване на водещата организация по проекта – Асоциацията за култура, технологии, образование и развитие – Пловдивски университет – Странджа (АКТОРПУС).

Ескалиращото замърсяване на околната среда в природните паркове и резервати в страните от Черноморския басейн налага организиране на съвместен мониторинг, научни изследвания и контрол върху дейностите, както и засилване на обмена на информация между експертите, неправителствените организации и отговорните административни структури в областта на екологията в държавите от региона.

Новият център има амбициозната цел да ускори териториалното сътрудничество по тези теми. Партньори в него са Армения, Грузия, Румъния и България.

Проектът успешно навлезе във втората си фаза. Строително-ремонтните дейности вече са в ход съобразно с предвидените срокове. Специализираната апаратура и оборудване са доставени, инсталирани и са в режим на работа. Разработена е методология за съвместен мониторинг на естествените местообитания и инвазивните видове в обхванатите територии. В процес на прилагане е структурираната от изследователите по проекта технология за наблюдение на околната среда с дронове, както и методология за отдалеченото измерване и мониторинг на качеството на речната вода и атмосферния въздух.

„Новият научноизследователски център е от особено значение за региона на Черно море. Той ще подобри системите за наблюдение, набиране на информация и контрол върху екологичните показатели в набелязаните защитени територии. В допълнение на това значително ще подпомогне развитието на изследователския капацитет за справяне с промените в екосистемите и мониторинга на биологичното разнообразие. Експерти, изследователи и студенти по екология ще получат достъп до по-добри условия за развитие на по-високи професионални и практически умения на терен. Това ще увеличи регионалния капацитет за научни изследвания и ще спомогне за изграждането на мрежа за трансгранично сътрудничество за справяне с промените в екосистемите“, заяви мениджърът на проекта проф. д-р Невена Милева.

Новата фасада на Трансграничния център за съвместен мониторинг за опазване на околната среда в страните от Черноморския басейн

Събиране на данни и мониторинг

Работата в центъра включва събиране на данни относно нивата на замърсяване и въздействието му върху застрашените видове. Създадена е и вече функционира уеб базираната облачна услуга за автоматично събиране на данни и видео-съдържание от безжични сензорни мрежи, разположени в защитените територии. Предстои да бъде създадена и интелигентна платформа за събиране, обработка и анализ на съвместими данни за състоянието на околната среда в набелязаните територии, която ще интегрира данните от измерванията и ще разпространява събраната информация. Данните се предоставят на партньорите по проекта, заинтересуваните страни от региона и обществеността,

така че да се повиши осведомеността по проблемите на околната среда, което да доведе до натиск за ограничаване на замърсяването.

Повече знания за ползи в бъдеще

Увеличеният капацитет на регионалните експерти, по-добрата осведоменост по проблемите на околната среда и мрежите от заинтересувани страни, създадени по проекта, ще подкрепят бъдещите съвместни дейности и ще повишат регионалния капацитет за борба с проблемите в сектора.

Целевите защитени територии, изследвани по проекта, включват:

- Природен парк „Странджа“, България;
- Биорезерват „Делтата на Дунав“, Румъния;
- Национален парк „Дилиджан“, Армения;
- Национален парк „Кохети“, Грузия.

Обща инвестиция и финансиране от ЕС

Одобреното финансиране по проекта „BSB Eco Monitoring – съвместен мониторинг за опазване на околната среда в страните от Черноморския басейн“ по Съвместната оперативна програма за трансгранично сътрудничество „Черноморски басейн 2014 – 2020“ е в размер на 1 000 000 евро. Асоциацията за култура, технологии, образование и развитие – Пловдивски университет – Странджа (АКТОРПУС), основана от ПУ „Паисий Хилендарски“, е водещ партньор по проекта.

Архивът на ПУ „Паисий Хилендарски“ – оперативна административна структура...

➔ От стр. 5

официални лица и техните автографи: Тодор Живков, Венелин Коцев, Иван Абаджиев, проф. Ст. Василев, Георги Владиков, Георги Атанасов, акад. Ангел Балеви, Начо Папазов, Павел Матов, акад. Пантелей Зарев, Дража Вълчева, Димитър Димитров, Димитър Жулев, Никола Балканджиев и Стефан Ташев.

На следващите две страници с черно мастило са изписани поименно членовете на Академичния съвет и академичния състав на двата факултета – Математическия (включва 16 преподаватели) и Природонаучния (включва 28 преподаватели). Най-горе на списъка е отбелязано: *Ръководство – основатели на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.*

На останалите страници на различни езици в ръкопис са изписани пожелания и мисли на чуждестранни и български официални гости

на Пловдивския университет за периода 21 февруари 1972 г. – 26 септември 1989 г. Предстои разчитането, преводът на съдържанието и уточняването на конкретните лица, вписали се в *Паметната книга*.

В случая би било добре, в празничната за университета 2021 г. да се обмисли отново идеята за възстановяването на традицията за водене на мемориална книга, която би допълнила официалната памет за Пловдивския университет.

Правилното разбиране на спецификата на документите в университета като средство за управление, основен информационен източник и обект на архивиране – учреденско и историческо, би способствало не само за ефективното реализиране на основните университетски дейности, свързани с работата с документи, но и за конструирането на модерната университетска памет.

Университетът е домакин на международна конференция, посветена на „зелената“ икономика

Първата в България международна конференция „Икономически, регионални и социални предизвикателства в прехода към „зелена“ икономика“ ще се проведе на 30.09.2021 г. Организатор е катедра „Икономически науки“ към Факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет. Само за ден в рамките на мащабното научно и практическо събитие ще бъдат представени и дискутирани над 30 доклада.

Официални гости ще бъдат директорът на дирекция „Чиста планета“ към Европейската комисия Розалинде ван дер Влис, президентът на България (1997 – 2002 г.) Петър Стоянов, евродепутатите Радан Кънев и Цветелина Пенкова, представители на Министерския съвет и пловдивският кмет Здравко Димитров. Форумът ще се проведе със съдействието на община Пловдив в Епископската базилика на Филипопол, позната като Голямата базилика, една от най-значимите археологически находки на територията

на България. Конференцията ще срещне учените и бизнеса, за да дискутират как българската икономика да се справи с прехода и да се възползва от възможностите, които той предоставя. Затова в първия панел ще бъде представен опитът на ЕС, Великобритания, Южна Корея, Китай, Русия и други страни.

Голямото академично събитие ще се фокусира върху ефектите от зеления преход. Сред лекторите и докладчиците на конференцията са световни учени в областта на промените в климата: оксфордският професор Джеймс Никсън, проф. Крис де Нюбърг от Университета в Маастрихт, двама професори от Финансовия университет при правителството на Руската федерация, д-р Стефка Славова, директор в Световната банка, и други. От българска страна ще вземат участие учени от БАН, УНСС, ЮЗУ, ПУ, УАСГ, МГУ и други висши училища.

Повече информация – в следващия брой на вестника.

Информация за трудовата дейност на проф. д-р Румен Младенов

Проф. Румен Младенов* работи в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ от 1987 година, а от 2011 година е преподавател, изследовател и администратор в 2 университета (може да се види в регистъра на НАЦИД): Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Медицинския университет – Пловдив.

1. И двата университета са сред първите 5 университета в България с най-висока средна работна заплата за 2020 година (по данни на синдикалните организации).

2. И двата университета са сред 7-те класирани като изследователски университети в България.

3. Двата университета имат общ научноизследователски проект за изграждане на Център за компетентност „ПЕРИМЕД“ (с общо финансиране от 23 472 018,71 лв.).

4. Двата университета имат общи учебни програми.

За преподавателската си дейност в ПУ „Паисий Хилендарски“ през академичната 2020/2021 година проф. Младенов и асистентът му (гл. ас. д-р Красимир Тодоров) са високо оценени от студентите, на които преподават (по данни от анонимни анкети, проведени от комисията по качество в Биологическия факултет).

Проф. Младенов е атестиран в МУ – Пловдив, с най-високата атестационна оценка за университета (мн. добра) за учебната и научноизследователската си дейност с препоръка да продължи да работи по този начин.

Проф. Младенов е избран за ректор на ПУ „Паисий Хилендарски“ с 84% от гласовете на Общото събрание през 2019 година, а през април 2021 година получава одобрение за дейността си като ректор от 96% от членовете на Общото събрание, актуализирано по новия ЗВО, в което вече участват и голям процент млади преподаватели.

Доходите на проф. Младенов са от дейностите му като преподавател и изследовател в ПУ „Паисий Хилендарски“ и МУ – Пловдив, както и от регламентирания от министъра на образованието и науката доход като ректор на ПУ (Наредба № 23 от 27.08.2020 г. за начина за определяне на размера на възнагражденията на ректорите на ДВУ по договорите за управление, сключени с министъра на образованието и науката, издадена от министъра на образованието и науката).

Понастоящем проф. Младенов:

1. Преподава и в двата университета на специалностите, както следва: „Микробиология и вирусология“, „Биология“, „Екология и опазване на околната среда“ и др. (в ПУ „Паисий Хилендарски“); „Помощник-фармацевт“ и „Магистър фармацевт“ (в МУ – Пловдив).

2. Участва в научноизследователския колектив на проекта за изграждане на Център за компетентност „ПЕРИМЕД“. Научната му продукция може да се види в регистъра на НАЦИД.

3. През 2020 година той ръководи 3 редовни докторанти в ПУ

„Паисий Хилендарски“. Единият от тях тази година защити успешно дисертационния си труд, а другите двама продължават своята работа.

4. Отчетът му за дейността като ректор и възнаграждението му за тази дейност се одобряват и определят от министъра на образованието и науката (съгласно с Наредба № 23 от 27.08.2020 г. и подписан договор с министъра).

За съжаление, в регистъра на КПКОНПИ все още не е фиксиран отделен ред за отбелязване на дохода от ръководната дейност „ректор“.

Хубаво ще е, когато се публикуват лични данни с такъв характер, те да не се представят на обществото едностранчиво.

Добре е да се имат предвид и следните факти:

1. Публикуваните числа отразяват **законно получени доходи**, върху които **лицето е платило всички данъци на държавата**.

2. Проф. Младенов е сред малкото ректори, които в навечерието на студентския празник даряват по една ректорска заплата като награда за най-добър студент на годината (избран по предложение на комисия, оценяваща комплексно номинираните от различните факултети).

3. От документацията за дарения на ПУ „Паисий Хилендарски“ може да се види, че за досегашния период на управление на университета проф. Младенов е направил **лични дарения** на катедрата, в която работи, и на Биологическия факултет, в който преподава, под формата на електронна техника за повишаване на качеството на обучението (2 броя компютърни конфигурации, включващи монитор и мултифункционално устройство, и 4 броя плазмени телевизори). Той е дарил и на администрацията в университета оборудване, подпомагащо дейността на служителите в Ректората (4 броя компютърни конфигурации, включващи монитор и мултифункционално устройство, и 2 броя шредери).

4. И не на последно по важност и значение място – проф. Младенов носи лична финансова отговорност за цялостната дейност на университета, включително за допуснати от настоящото ръководство административни грешки, свързани с обществените поръчки по ЗОП, както и грешки, направени от служители, заемащи ръководни позиции в университета (до момента са издадени актове, връчени са наказателни постановления от АДФИ и са наложени глоби, **които се погасяват лично от ректора**).

Намирам за некоректно публикуването и коментара на информация, която формира негативни нагласи в обществото и противопоставя членовете на академичната общност, подхранвайки чувства на завист и омраза. Особено когато става дума за хора, които все още имат желание да работят честно и в установените от закона рамки, да предприемат непопулярни мерки, да поправят грешки, ако са допуснали такива, и да се раздават безрезервно.

Доц. д-р Надя Чернева,
зам.-ректор по международно сътрудничество, академична
мобилност, връзки с обществеността и протокол

* Проф. Младенов даде съгласието си за публикуване на тази информация в авторитетния вестник на ПУ „Паисий Хилендарски“ за разяснение на колегите му и студентите, като сподели: „**Благодарен съм на съдбата, че ми даде възможност да работя за тези два престижни университета на България и в България!**“

25 ГОДИНИ КАТЕДРА „КОМПЮТЪРНИ ТЕХНОЛОГИИ“

Асен РАХНЕВ, Евгения АНГЕЛОВА, Антон ИЛИЕВ

Началото

Катедра „Компютърни технологии“ е създадена на 17.01.1996 г. като една от трите катедри, наследници на Катедрата по информатика към Факултета по математика и информатика (ФМИ) на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Първоначално катедрата се формира от следните преподаватели: доц. д-р Асен Рахнев (неин първи ръководител), доц. д-р Степан Костадинов, гл. ас. Евгения Ангелова, гл. ас. Татяна Дичева, ас. Ангел Голев, ас. Христо Кискинов и ас. Юри Хоптериев.

Развитие

От създаването на катедрата досега в нея са работили 36 преподаватели. Към септември 2021 г. са 18 преподаватели и трима гост-преподаватели. Първият назначен е асистент Коста Гъров (юни 1996 г.). Последователно се включват асистентите Анна Малинова (октомври 2000 г.), Тодорка Терзиева (от януари до септември 2001 г.) и Стефка Анева (юни 2001 г.).

От ноември 2001 г. до октомври 2004 г. като извънреден доцент с намалена учебна натовареност е назначен Кирчо Атанасов, директор на МГ „Акад. Кирил Попов“. От юни 2004 г. се включва и доц. д-р Андрей Захариев. През април 2007 г. доц. д-р Антон Илиев се присъединява към катедрата и е избран за неин ръководител.

За кратък период от време преподаватели са ас. д-р Петко Янев (май 2006 г. – октомври 2009 г.), инф. Мариан Милев (октомври 2008 г. – ноември 2009 г.), гл. ас. д-р Николай Кочев (октомври 2008 г. – юни 2009 г.), ас. Иван Ангелов (октомври 2010 г. – септември 2011 г.) и ас. д-р Иванка Николова (октомври 2010 г. – януари 2011 г.).

От април 2010 г. доц. д-р Николай Кюркчиев е включен в академичния състав на катедра „Компютърни технологии“. Като асистенти са назначени докторантите Никола Вълчанов (юли 2011 г.), Кремена Стефанова (септември 2011 г.) и Елена Тодорова (октомври 2012 г.).

След обявени конкурси длъжността главен асистент заемат д-р Николай Павлов (януари 2012 г.), д-р Димитър Благоев (февруари 2013 г.), д-р Тодорка Глушкова и д-р Георги Шарков (септември 2013 г.).

Последователно като асистенти са назначени д-р Мая Стоева (октомври 2015 г.), докторантите Мария Василева (януари 2016 г.), Георги Спасов (март 2016 г.), Веселин Кюркчиев, Павел Кюркчиев, Виктор Матански (септември 2018 г.), Мария Добрева (април 2019 г.), Иван Желев (септември 2019 г.), Симеон Монов (септември 2020 г.).

От октомври 2020 г. към състава на катедрата се присъединява и проф. д.м.н. Снежана Христова.

Докторанти

Към катедрата от създаването досега са зачислени 53 докторанти (в редовна форма на обучение – 26, в задочна форма на обучение – 14, на самостоятелна подготовка – 13). 23 са получили образователната и научна степен „доктор“. От тях трима вече са професори и седем – доценти. Отчислени с право на защита са 20 докторанти, като предстоят още защити. Един от докторантите за втори път е заместник-министър на МОН (Мария Гайдарова) и един е за втори път депутат в Народното събрание (доц. д-р Ивайло Старибратов).

Научно израстване

По-нататък ще използваме следните общоприети във ФМИ и ПУ „Паисий Хилендарски“ съкращения за имената на катедри: КТ – „Компютърни технологии“; СТ – „Софтуерни технологии“; КС – „Компютърни системи“; КИ – „Компютърна информатика“; ОМИИТ – „Обучение по математика, информатика и информационни технологии“; МА – „Математически анализ“, АХКХ – „Аналитична химия и компютърна химия“ – към Химическия факултет, и ПМН – „Природо-математически науки“ – към Филиала в Смолян.

През тези 25 години редица наши колеги и докторанти израснаха научно и придобиха различни академични длъжности:

По случай 25-годишнината от създаването на катедра „Компютърни технологии“ към Факултета по математика и информатика при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ бе организирана Юбилейна международна научна конференция „Компютърни технологии и приложения“ СТА'2021, която се проведе от 15 до 17 септември 2021 г. в курортния комплекс „Пампорово“.

Предлагаме ви юбилейния доклад, подготвен от проф. Асен Рахнев, доц. Евгения Ангелова и проф. Антон Илиев, който представя развитието на катедрата в исторически план, и встъпителните думи към сборника на конференцията от проф. Рахнев.

Повече информация за работата на конференцията може да намерите в интернет: <https://cta2021.fmi-plovdiv.org/>

Авторите на юбилейния доклад. От ляво надясно: проф. Антон Илиев, проф. Асен Рахнев, доц. Евгения Ангелова

- 14 колеги придобиха академичната длъжност *главен асистент* – Коста Гъров (юли 1998 г.), Ангел Голев (декември 2000 г.), Юри Хоптериев (юли 2003 г.), Анна Малинова (ноември 2005 г.), Стефка Анева (ноември 2005 г.), Христо Кискинов (ноември 2005 г.), Петко Янев (април 2007 г.), Никола Вълчанов (октомври 2012 г.), Кремена Стефанова (февруари 2013 г.), Елена Тодорова (октомври 2014 г.), Мая Стоева и Мария Василева (октомври 2017 г.), Валя Арнаудова (юли 2019 г., за нуждите на Филиала в Смолян), Веселин Кюркчиев (февруари 2020 г.).

- 11 колеги придобиха академичната длъжност *доцент* – Николай Кочев (декември 2008 г.), Коста Гъров (януари 2010 г.), Евгения Ангелова (юни 2011 г.), Анна Малинова (юли 2012 г.), Ангел Голев (октомври 2012 г.), Николай Павлов (март 2014 г.), Христо Кискинов (ноември 2014 г., към кат. МА), Стефка Анева (ноември 2014 г., към кат. ОМИИТ), Тодорка Терзиева (октомври 2015 г., към кат. СТ), Тодорка Глушкова (октомври 2018 г.), Кремена Стефанова (ноември 2020 г.).

- 3 наши докторанти придобиха академичната длъжност *доцент* – Иван Шотлеков (октомври 2015 г.), Ивайло Старибратов (ноември 2015 г., към Филиала в Смолян), Генчо Стоицов (ноември 2016 г., към кат. КС).

- 8 колеги получиха академичната длъжност *професор* – Асен Рахнев (ноември 2010 г.), Степан Костадинов (юли 2011 г., към кат. МА), Николай Кюркчиев (октомври 2011 г.), Антон Илиев (октомври 2012 г.), Коста Гъров (ноември 2013 г., към кат. ОМИИТ), Андрей Захариев (ноември 2014 г., към кат. МА), Ангел Голев (октомври 2018 г., към кат. СТ) и Тодорка Терзиева (април 2021 г., към кат. СТ).

- Доц. д-р Степан Костадинов придоби научната степен „доктор на науките“ през октомври 2012 г. в кат. МА.

Подкрепа за други катедри от ФМИ и ПУ

Катедра КТ подкрепи стабилизирането и научното развитие на следните катедри от ФМИ, като прехвърли колеги за попълване на академичния им състав, както следва:

- Катедра АХКХ – доц. д-р Николай Кочев (от юли 2009 г.);
- Катедра МА – доц. д-р Андрей Захариев (от януари 2011 г.) и доц. д-р Степан Костадинов (от юли 2011 г.);

- Катедра ОМИИТ – доц. д-р Коста Гъров и гл. ас. Стефка Анева (от ноември 2011 г.);

- Катедра КИ – ас. Тодорка Терзиева (от септември 2001 г.) и гл. ас. Юри Хоптериев (от ноември 2011 г.). През април 2013 г. гл. ас. д-р Тодорка Терзиева премина в новосъздадената катедра СТ;

- Катедра СТ – доц. д-р Ангел Голев, гл. ас. д-р Христо Кискинов и гл. ас. д-р Никола Вълчанов (от април 2013 г.). По-късно гл. ас. д-р Христо Кискинов премина в катедра МА.

Заемане на ръководни длъжности във ФМИ и ПУ

Деветима преподаватели и двама докторанти към катедра КТ са заемали следните ръководни длъжности във ФМИ и университета:

- Ръководител-катедра КТ: доц. д-р Асен Рахнев, от януари 1996 г. до април 2007 г., доц. д-р Антон Илиев, от април 2007 г. до декември 2011 г., доц. д-р Евгения Ангелова, от декември 2011 г. до юни 2019 г., и проф. д-р Асен Рахнев, от юли 2019 г. досега;

Встъпителни думи към сборника с доклади от Юбилейната международна научна конференция „Компютърни технологии и приложения“ СТА'2021

През тези 25 години катедра „Компютърни технологии“ на ФМИ се утвърди като водещ център за подготовка на кадри в областта на математиката, информатиката и педагогиката на обучението по математика, информатика и информационни технологии.

Програмният комитет одобри за публикуване 17 научни доклада по математика, информатика и обучение по информатика и информационни технологии. С участието на учени от 4 континента – Северна Америка, Европа, Азия и Африка, Юбилейната международна научна конференция „Компютърни технологии и приложения“ СТА'2021 се превръща в значим международен научно-образователен форум.

Изпълнявам приятното задължение да благодаря на членовете на програмния и организационния комитет за подготовката на този

том и цялостната научна програма на конференцията. Специална благодарност дължа на доц. Евгения Ангелова, проф. Антон Илиев, проф. Снежана Христова и доц. Николай Павлов за неогренимата им помощ, и особено на доц. Кремена Стефанова и ас. Веселина Нанева, които извършиха професионално редактирането и предпечатната подготовка на тома с докладите и изготвиха сайта на конференцията.

Изказвам своята признателност на организаторите и домакините за усилията им и предоставените прекрасни условия за провеждането на Юбилейната международна научна конференция „Компютърни технологии и приложения“ СТА'2021 и на спомоществателите за тяхната значима подкрепа.

Проф. д-р Асен Рахнев
председател на Програмния комитет

➔ От стр. 8

- Ръководител-катедра ПМН: доц. д-р Антон Илиев, от октомври 2007 г. до март 2012 г.;

- Ръководител-катедра МА: доц. д-р Андрей Захариев, от ноември 2011 г. до юни 2019 г. (от ноември 2014 г. Андрей Захариев е професор), и доц. д-р Христо Кискинов, от юли 2019 г. досега;

- Ръководител-катедра ОМИИТ: доц. д-р Коста Гъров, от ноември 2011 г. досега (от ноември 2013 г. Коста Гъров е професор);

- Ръководител-катедра СТ: доц. д-р Тодорка Терзиева, от ноември 2015 г. досега;

- Зам.-декан на ФМИ: доц. д-р Асен Рахнев, от ноември 1999 г. до ноември 2007 г., доц. д-р Антон Илиев, от ноември 2011 г. до ноември 2015 г. (от октомври 2012 г. Антон Илиев е професор), доц. д-р Коста Гъров (от ноември 2013 г. Коста Гъров е професор), доц. д-р Анна Малинова, от май 2015 г. до ноември 2019 г., доц. д-р Ангел Голев, от ноември 2015 г. до ноември 2019 г., доц. д-р Иван Шотлеков, от ноември 2015 г. до ноември 2019 г., и доц. д-р Николай Павлов, от ноември 2019 г. досега;

- Зам.-директор на Филиала в Смолян – доц. д-р Антон Илиев, от септември 2011 г. до март 2012 г., и доц. д-р Ивайло Старибратов, от март 2016 г. до март 2020 г.;

- Декан на ФМИ: доц. д-р Асен Рахнев, от ноември 2007 г. до ноември 2015 г. (от ноември 2010 г. Асен Рахнев е професор), проф. д-р Антон Илиев, от ноември 2015 г. до ноември 2019 г., и доц. д-р Ангел Голев, от ноември 2019 г. досега (от октомври 2018 г. Ангел Голев е професор);

- Зам.-ректор на ПУ „Паисий Хилендарски“: проф. д-р Антон Илиев, от юни 2019 г. досега;

- Председател на Общото събрание на ПУ „Паисий Хилендарски“: проф. д-р Асен Рахнев, от май 2019 г. досега.

Научни направления

В катедра „Компютърни технологии“ се развиват следните основни научни направления:

1. Приложна и изчислителна математика, Итерационни методи – проф. Кюркчиев, проф. Илиев, доц. Стефанова, гл. ас. В. Кюркчиев, гл. ас. М. Василева;

2. Моделиране и числен анализ – проф. Кюркчиев, проф. Илиев, проф. Рахнев, доц. Стефанова, гл. ас. В. Кюркчиев;

3. Диференциални уравнения, устойчивост – проф. Христова, доц. Стефанова;

4. Дискретни алгебрични структури, Почти-пръстени – проф. Рахнев;

5. Компютърна лингвистика – гл. ас. Благоев, ас. Монов;

6. Генеративна визуализация, базирана на звук, Синестезия, използвана софтуерни технологии – ас. В. Матански;

7. Разработка на алгоритми – проф. Рахнев, проф. Илиев, доц. Павлов, гл. ас. Благоев, гл. ас. В. Кюркчиев, ас. Монов;

Катедра „Компютърни технологии“ с докторанти към нея, юни 2010 г.

8. Надеждност на софтуер – проф. Кюркчиев, проф. Илиев, проф. Рахнев, доц. Павлов, ас. Спасов;

9. Киберсигурност – гл. ас. Шарков;
10. Машинно обучение, Извличане на данни – доц. Малинова, гл. ас. Благоев, гл. ас. Шарков, ас. Монов;

11. Невронни мрежи и изкуствен интелект – доц. Глушкова, гл. ас. Шарков, ас. Монов;

12. Уеб услуги, Разработка на уеб приложения – доц. Малинова, доц. Павлов, гл. ас. Стоева, ас. П. Кюркчиев, ас. Желев, ас. Спасов;

13. Обектно ориентирано програмиране – проф. Илиев, доц. Павлов, гл. ас. Благоев, ас. Спасов, ас. П. Кюркчиев, ас. Добрева;

14. Информационни и комуникационни технологии в образованието – проф. Рахнев, доц. Ангелова, доц. Глушкова, гл. ас. Тодорова;

15. Електронно обучение – проф. Рахнев, доц. Малинова, доц. Глушкова, доц. Ангелова, гл. ас. Тодорова;

16. Разпределени и облачни системи и архитектури – доц. Павлов, гл. ас. В. Кюркчиев, ас. Добрева, ас. Спасов, ас. Монов;

17. Паралелно и многонишково програмиране – доц. Павлов, ас. Монов, ас. Добрева, ас. Спасов;

18. Бизнес анализ и изследване на бизнес решения – доц. Стефанова, доц. Павлов, ас. Добрева;

19. Адаптивно обучение чрез ИТ и електронни интерфейси за обучаеми със специални потребности – проф. Рахнев, доц. Павлов.

Научните резултати на членовете на катедрата са известни не само в България, но и по света. Катедрата е водеща във ФМИ по научни показатели, а дори и в университета. Четиримата професори от катедрата са сред първите пет по цитируемост от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ – https://scholar.google.bg/citations?view_op=view_org&hl=en&org=8157855417687321266

Заклучение

За тези 25 години катедра „Компютърни технологии“ се разви и утвърди като една от водещите катедри във ФМИ и университета. Това се дължи най-вече на умелото съчетаване на опита с енергията на младостта и отговорната екипна работа и взаимопомощ.

Да ни е честит 25-годишният юбилей! Благодарим на всички колеги за сърцатата им работа в подготовката на поколения математици, информатици и учители по математика, информатика и информационни технологии.

Организаторите благодарят за съдействието на екипите на Националната научна програма „Информационни и комуникационни технологии за единен цифров пазар в науката, образованието и сигурността (ИКТвНОС)“, финансирана от МОН, и ФП21-ФМИ-002 „Интелигентни иновационни ИКТ в научни изследвания по математика, информатика и педагогика на обучението“ към НПД на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

Семинар за Българското средновековие предложи на участниците наситена научна програма, съчетана с културни събития

Докт. Илия ТОЧЕВ

Интердисциплинарният семинар „Българското средновековие – контексти, прочити, употреби“, организиран от Центъра за работа с млади учени, докторанти и постдокторанти при Пловдивския университет (съвместно със Софийския университет „Св. Климент Охридски“), се проведе от 14 до 17 юли 2021 г. Лекторите бяха водещи специалисти в областта на медиевистиката от различни университети и научни центрове в България.

Семинарът беше открит в Заседателната зала на ПУ „Паисий Хилендарски“ с встъпителния доклад на проф. д.ф.н. Вася Велинова от Центъра за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“ на тема „Скритото лице на Средновековието“. Докладът беше полезен не само за специалистите, но и за слушателите, чиито научни дирения са останали встрани от основната проблематика на семинара, като спомогна за преодоляване на инерционното мислене по темата „Българско средновековие“ и за придобиване на по-ясна картина за този период, за който в съзнанието на мнозина са затвърдени неточни или откровено неверни представи. Последва докладът на доц. д-р Ани Кемалова на тема „Средновековната българска лексика – преноси и дискурси“. Въпреки настояването на лекторката, че възнамерява да въведе слушателите си в скучната област на суровата езиковедска материя, стегнатият и строен доклад разясни много въпроси на езикознанието с оглед на старобългарския език, които са способни да събудят интереса не само на тесния специалист. Докладът на д-р Стоян Антонов „Хералдиката и българите“ подробно проследи хералдическата традиция в Западна Европа, както и отзвучите ѝ в България, където тя липсва в този вид, познат в чужбина. Следващият доклад беше изнесен на необичайно място за един семинар, но напълно подходящо с оглед на темата: доц. д-р Елена Кантарева-Дечева от Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ запозна аудиторията с проучването, реставрирането и експонирането на мозайките от Епископската базилика на Филипопол – един от наскоро отворените за посещение обекти в града. Лекцията, както стана ясно, беше съчетана с посещение на базиликата, по време на което участниците и гостите придобиха сведения от първа ръка относно историята на сградата, мозайките и цялата работа на археолозите по обекта.

Вторият и третият семинарен ден се проведеха в учебната база на ПУ „Паисий Хилендарски“ в Пампорово. Първия доклад изнесе проф. д.ф.н. Николай Чернокожев от СУ „Св. Климент Охридски“, като темата беше: „Възрожденски изобразявания/въобразявания на Българското средновековие“. Представени бяха различни употреби на тази епоха във възрожденската литература. Към доклада беше приложена и богата дигитална изложба с творби на Николай Павлович, изградени върху сюжети от средновековна България. В своя доклад „Боян Магесника – скритата фигура на българския дух. Културни конфигурации на X век“ проф. д-р Светлана Стойчева-Арнаудова от НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ разгледа една от най-популярните и загадъчни личности в българската история

и нейните многобройни репрезентации в изкуството. Доц. д-р Венета Савова от СУ „Св. Климент Охридски“ проследи житийния образ и богатото литературно битие на един известен български светец в своя доклад, озаглавен „Свети Йоан Владимир – средновековни и модерни превъплъщения“. Докладът на доц. д-р Георги Вълчев от СУ „Св. Климент Охридски“ „Употреби на средновековната проблематика в обществено-политическия живот на Третото българско царство“ разкри множество интересни начини, по

които средновековната история е била използвана за идеологически и пропагандни цели в разглеждания период. Приведени бяха редица конкретни примери, онагледени с разнообразен илюстративен материал от изобразителното изкуство (картини с исторически сюжети), архитектурата (фасадното оформление на сгради), бита (например банкноти, кибритени кутийки). В рамките на конференцията беше включено и дистанционното участие на д-р Аделина Ангушева-Тиханова от Манчестърския университет, Велико-

Пред църквата „Успение Богородично“ в Широка лъка

Работен момент от семинара

британия. Нейният заключителен доклад „Бележки върху употребата на Средновековието в съвременната култура: Изток – Запад“ представи обзорна обобщена картина върху функционирането на Средновековието в по-съвременен контекст. В самия край на конференцията докторантите представиха накратко научните си търсения. Значителна част от участващите докторанти бяха медиевисти, но дори и за онези, занимаващи се с проблематика, чужда на Средновековието, изнесените доклади бяха полезни – дадоха множество импулси за размисъл, за научно и духовно израстване.

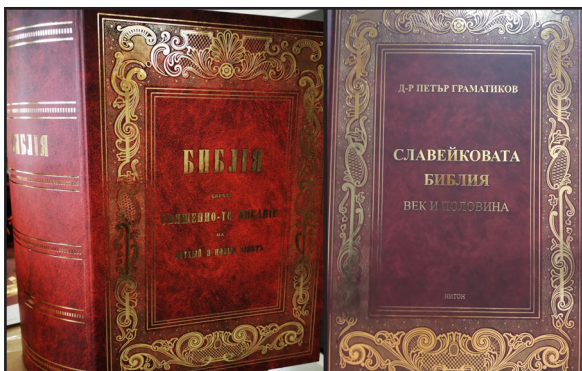
Съдържателно наситената програма на семинара беше умело съчетана с културни събития. Освен вече споменатото посещение на Епископската базилика на Филипопол участниците и гостите имаха възможност да разгледат и Асеновата крепост преди пристигането си в Пампорово на втория конферентен ден. Отделено беше време за посещение и на село Широка лъка, съхранило в значителна степен старинната атмосфера на Българското възрожденство. Предвиден беше и поход по екопътека в околностите на Смолян, по време на който по-авантюристично настроените

Ново фототипно издание на Славейковата Библия, отпечатана през 1871 година в Цариград, която е своеобразен завършек на нашето Възраждане

На българския книжен пазар излезе ново заглавие от пловдивското издателство „Нитон“, което е посветено на Славейковата Библия, първата на съвременен български език от преди век и половина – от 1871 година!

Жаждата за духовно просвещение сред българите е водеща сила на движението за самостоятелна българска църква в средата на XIX век. Но говоримият език е отишъл много далеч от църковнославянския, а гръцкият е масово неразбираем за българите. Цариградската Библия е своеобразен завършек на Възраждането и има ценен принос

за формирането на българската нация. Този акт, като средство за самоопределяне на българския народ, е заявка и за църковна и политическа независимост. Цариградската Библия, известна още като Славейковата Библия (пълно оригинално название **Библия сирѣчь Священно-то писаніе на Ветхый и Новый Завѣтъ**), е първият цялостен превод на Библията – Новия и Стария завет, на български език. Отпечатана е в Цариград през 1871 г. В основата на изданието стои българският поет Петко Славейков, чийто цариградски период започва през 1864 г. със задачата да преведе и редактира Библията на роден език – дело, изключително важно и отговорно както от религиозна, така и от езикова гледна точка. Делото на библейския превод на говорим български език трябва

Фототипното издание на Славейковата Библия и притурката към него

да разглеждаме в контекста на инициативите на султаните реформатори.

Целта на приложеното към юбилейното фототипно издание на „Славейковата Библия“ пособие притурка, съставено от д-р Петър Граматиков, е да направи своеобразен свод на важни акценти от историческия момент на извършване на епохалното дело с библейския превод на Славейков и цялата плеяда бележители български през Възраждането, посредством цитирани откъси от църковно-историческата изследователска работа в множество авторитетни публикации, понеже темата предизвиква устойчив

интерес в научните среди.

През 1857 г. д-р Албърт Лонг започва работа с Методистката мисия в България. През 1862 г. Лонг и Ригс посещават бележития български писател Петко Рачов Славейков в Трявна, който се съгласява да помогне с превода на Библията. Той започва работа незабавно върху ревизирания Неофитов Нов завет. Същата година вторият том на Стария завет е издаден на български. Лонг се присъединява към екипа за ревизиране на Новия завет според източния диалект през 1863 г. и паралелно продължава да помага в превода на Стария завет. През цялата 1863 г. Славейков работи върху новозаветния превод на Неофит. По време на работата си той е подпомаган от друг известен български общественик – Стоян Михайловски (брат на Иларион Макариополски), който става петият член на редакторския екип, воден от Ригс. Тук трябва да се изтъкне, че действителният превод на българската Библия е направен от българи, като американски и английски мисионери само спомагат за ревизирането и отпечатването му. В резултат на съвместната работа на 10 октомври 1863 г. предварителната ревизия на Стария завет е завършена. Ригс, Костович и Лонг започват ревизирането на Славейковия превод. В началото на 1864 г. Славейков се премества от Трявна в Цариград, където екипът завършва своето дело.

След повече от 12 години упорит труд през юни 1871 г. 36 000 екземпляра от превода на пълната Библия на български са издадени в Цариград в книгопечатницата на А. Х. Бояджиян, като книжното тяло е с твърди корици, в 1055 страници и с тегло 1750 грама.

Първото копие на българската Библия е получено от печатницата през юни 1871 г. и е изложено в сградата на Мисията за Европейска Турция в Стара Загора. Поради големия интерес цялата Библия е повторно отпечатана през 1871 г. с няколко последователни издания.

Преводът и първото издание на Библията на народен български език е станал факт с подкрепата – международна, финансова, академическа и във всяко едно отношение, благодарение на американските мисионери в Отоманската империя, и в частност сред българите. Изготвена е обширна библиография и детайлно запознаване с разглежданите епоха и проблематика. Освен българските автори систематизирано са посочени и заглавия от съвременната чуждестранна историография, свързани с епохата на реформиращата се през XIX век Отоманска империя, протестантското мисионерство и влиянието му за Българското възраждане и впоследствие за създаването на български национални институции.

Повече информация за изданието или за поръчки:
издателство „Нитон“; <https://artniton.com/>
тел. 0888575722; mail: artniton@abv.bg

Семинар за Българското...

➔ От стр. 10

от групата можаха да се спуснат със зиплайн и да се насладят на гледката, откриваща се от високо над гористата местност. Важна част от съпътстващата програма съставяха и манастирите: както сравнително новият манастирски комплекс „Св. великомъченик Пантелеймон“ (построен през 1995 г.) с прилежащите параклиси (например параклиса на св. Ксения Петербургска, в който се съхранява и частица от мощите ѝ), така също и манастири с дълга и богата история, какъвто е Бачковският манастир „Св. Успение Богородично“. Специално за участниците в семинара беше отворена и манастирската трапезария с оригинална мраморна маса и множество стенописи, изобразяващи библейски сюжети и персонажи, а също и представители на античната философска мисъл. Особено ценно беше и посещението на манастирската костница, впечатляваща със старинните си стенописи, някои от които представят оригинална и необичайна трактовка на познати мотиви от Светото писание. Разясненията на специалистите бяха от неизмерима полза за онази част от групата, за която Средновековието не е обект на научен интерес. В хода на посещенията възникваха въпроси, които даваха повод за обсъждания и гравивни дискусии.

Семинарът даде възможност за нови срещи и за укрепване на вече изградени познания. Несъмнено всеки от участниците е останал с положителни впечатления от атмосферата на добронамереност и готовност за взаимопомощ, от задълбочените дискусии и ценните разговори. Успял е поне малко да се доближи до тази откъсната от нас епоха и до начина на мислене на средновековния човек. Защото, макар че Средновековието е съвсем друг свят, сравнен с нашия, си заслужава да се положат усилия този свят да бъде разбран и осмислен. В името на човечността и на общуването.

Пловдив и смислоносците.

Девет истории за принадлежност

За пети път в Нощта на учените ви поднасяме книга с интервюта. През годините журналистката Ваня Драганова успя да се срещне с петдесет ярки индивидуалности, всички до един хора с високи постижения, които общо можем да назовем „хора на напредъка“. В „Хора на науката. Университетът като убежище на мисълта“ (2015) ви срещнахме с някои от ректорите на пловдивските висши училища, както и с декани на факултети, които откриват себе си чрез света на науката и проправят нови трасета за нея в академичните институции. Чрез книгата близък „Хора на изкуството. Многоликите превъплъщения на таланта“ (2018) разговаряхме с певци, композитори, диригенти, художници, танцьори, реставратори, а на следващата година в „Хора на изкуството. Новото поколение и духовният свят на човека“ (2019) ви запознахме с млади пловдивски преподаватели по изкуствата. Още тогава за нас стана ясно, че все повече гласове се надигат в едно не само „съсловно“ признание – че жадуваме за истински и смислени неща, че сме уморени от заобикалящата ни посредственост, агресия, лудост и мизерия на духа. После дойде пандемията. В условията на рестрикциите успяхме да издадем скъпата колекция с интервюта „Будителите на 21. век. Учителите като повелители на промяната“ (2020), където звучат гласовете на десет млади учители с докторска степен, останали в училището по призвание. Разбрахме как учителят превръща знанието в стратегически защитен инструмент – понякога на фона на истински човешки и обществен разпад, на дълбок колективен сън, на безчовечие и варварство.

Тазгодишното заглавие е „Пловдив и смислоносците. Девет истории за принадлежност“. Всички наши герои са носители на наградата „Пловдив“: Емилия Арабаджиева (2021 г. – за цялостен принос), Веселина Божилова (2019 г. – награда за журналистика), доц. д-р Димитър Воденичаров (2017 г. – награда за изобразително изкуство), доц. д-р Младен Влашки (2009 г. – награда за предаването „Прега“ по Радио Пловдив), доц. Йордан Костурков (2008 г. – за литература), доц. д-р Никола Лаутлиев (2013 г. – награда за фотография и операторско майсторство), проф. д.ф.н. Инна Пелева (2018 г. – награда за литература и хуманитаристика), проф. д.ф.н. Клео Протохристова (2021 г. – награда за литература и хуманитаристика), Александър Секулов (2020 г. – награда за литература и хуманитаристика).²

Зададохме си въпроса дали, преди още да бъде избрана за такава обществена чест, тя не е била избрана вътре в самите тях. Дали всеки от тях не е търсач и тръбач на смисъла, дали в любовта към попрището не е скрита самата привилегия на напредъка, до който стигахме. Смислоносците незабележимо някак пристъпват още и още напред, а ускорението им се води сякаш от завета за времето, което „е в нас“, но и от жажда за напредък, който навярно също е в нас и ние сме в напредъка, и той също не може да бъде спрял. Дали човекът има „вградена инструкция“ за усъвършенстване, или случайностите обръщат посоките? Дали нашите предци не живеят в нас и чрез собствените ни движения на мисълта не подсказват от небето „по памет“ посоки към модерното? Ако „утре“ е още днес, имаме ли прочита на знаците – дали кълнят плевели, или златни класове из духовните опитни полета на обществото ни?

Питахме се, ако всичко е в сърцето, не е ли то лесна мишена? Откъде кураж, откъде сила и упование в знанието, в „храма на разума“, в художеството, в „занаята“?

¹ Престижната Награда „Пловдив“ е най-високото отличие, което се връчва на заслужили деятели на пловдивската култура. Началото е поставено през далечната 1969 година. Оттогава до днес всяка година в навечерието на 24 май – Деня на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, кметът на Пловдив връчва престижното отличие – наградата „Пловдив“, на творци, творчески колективи, културни, образователни и други институции за конкретно произведение, събитие или факт с реален принос за развитие на културния живот в Пловдив, реализирани през предходната година (источник: <https://nagrada-plovdiv.bg/za-nagrada> [17.09.2021]).

² Тук посочваме годините на връчване на наградата „Пловдив“. Тъй като някои от участниците имат по няколко награди, оставили сме само последното отличие. Повече информация има във визитките на авторите.

И през настоящата година Европейската нощ на учените обедини много хора, свързани професионално или любителски с науката и културата. Надсловът на проекта отново бе „Учените в триъгълника на знанието“, а програмата включваше широка гама от събития.

Две от тях са свързани с преподавателя в Пловдивския университет доц. д.ф.н. Петя Бъркалова, която е и един от основните организатори на събитието за Пловдив. На 24 септември тя представи книгата с интервюта „Пловдив и смислоносците. 9 истории за принадлежност“. Това е петото издание от поредицата интервюта, включващо разговор с учени и университетски преподаватели, с хора на науката, изкуството и образованието. Не по-малко интересна бе и дискусиата между лингвисти и биолози на тема „Генеративната граматика на гените“. Участниците – доц. Петя Бъркалова, гл. ас. Веселин Петров и д-р Никола Стайков, търсеха отговор на въпроса: „Защо лингвистите и генетиците говорят на един език?“

На читателите на вестника предлагаме размислите на проф. д.ф.н. Клео Протохристова пред журналистката Ваня Драганова и предговора на доц. д.ф.н. Петя Бъркалова, по чиято идея се реализира вече петото издание на поредицата интервюта, подготвени по случай Нощта на учените.

Виждаме в нашите герои сила и енергия за разгръщане – не само на техните индивидуални дарби и способности, но и за разгръщане на изцяло нови полета на „проникване“: все по-нататък в хуманитарното знание, все по-нататък в устройството на университета и академията (да не забравяме, че Робърт М. Пърсиг ни предупреди за опасностите пред „храма на разума“), все по-нататък в живото присъствие сред хората, в прегледането и любопитството към Човека и света. Вероятно затова се множат техните нови и нови творби, както и новите им начинания в сферите на невидимото, което те превеждат на белия свят като видимо. Зад всичко това има „слово“ и неговите съставни части са безброй: знание, памет, интелект, сърце, вибрация, характер, дарба, талант, любопитство, вкус, чувство за мярка,

кураж, енергия, топлина, провокация, усмивка... След отдръпване и втурване в света, след възвисяване и приземяване, след доверяване и съмнения, след редуващи се периоди на бъркотия и подредба ще ги видим замислени и загрижени, сякаш са проектанти на мостове, по които съвсем сами трябва да пренесат товара си.

Тази година Ваня Драганова се срещна с нашите „смислоносци“ като журналист и хуманитарист не за да зададе директни въпроси и не за да „анкетира“ участниците, а да ги остави да споделят своя разказ за принадлежност. Убедени сме, че човекът принадлежи на което обича, защото в тайнството на това първо сплитане на невидимата двойка „отдадено и прието“ се ражда началото на разказа за нашата принадлежност. Книгата с автобиографични интервюта от 2021 г. е книга разговор. Ваня Драганова изслушва лично преживените истории за свързаност на нашите избраници. Те знаят какво е въздействие и признание, но същевременно са „войници на съдбата“, които не напредват с „дай“ и „искам“, а с вслушване във вътрешния си глас. Те са вдъхновяващи личности, които са спечелили стотици хора не само защото се интересуват от истината, красотата и доброто, но и защото са „биткаджии“ за тяхното отстояване. В това е приносът им към нашия град – принос, който се разпростира далеч, далеч извън силуета на тепетата.

В автобиографичните интервюта „героят“ на разказа е оставен сам да разкаже историята си: като устно споделени преживявания, спомени, „случки“ и етапи, като биографична равностетка – не непременно в рационален план. Нашият „въстъпителен въпрос“ кръжи около въпроса „Кога и как разбрахте, че Пловдив е вашият град?“. Журналистът е в ролята само на съпричастен слушател, който „записва“ една история за свързаност и надникване в себе си: свързаност с града – Пловдив като низ от „лични времена“, Пловдив като „място на случване“, Пловдив като „око на бурята“ и като тихо

Първата ми среща с литературата е била предписмена и предпаметна

Когато обичаш това, което правиш, не е особено трудно да си набавяш смисъл и необходимата доза ведрост.

Клео ПРОТОХРИСТОВА

Първата ми среща с литературата е била предписмена и предпаметна и е свързана с Вазов. Осъзнах това миналата година, когато по повод на поредния му юбилей бях поканена да споделя за най-ранния си контакт с творчеството му. Някакви негови стихове, чути и запаметени, са ме съпровождали като че ли изначално. Това се отнася и за познатството ми с литературата изобщо – започнах да чета на много ранна възраст и четях неистово. Осъзнатото отношение към четенето обаче дойде много по-късно, някъде към края на гимназиалния курс, дължа го основно на учителя си по литература Петър Петров, който беше забележителен литератор и педагог.

Когато започнах да следвам българска филология, нямаша ясна представа какво точно ще правя, след като завърша. Беше ми интересно и приятно да изучавам повечето филологически дисциплини, известно време ориентацията ми беше предимно към езикознанието, но след това участвах за кратко в кръжока по възрожденска литература на професор Динеков и по-трайно – в кръжока по западноевропейска литература на професор Людмила Стефанова, написах дипломна работа за лириката на Английския романтизъм, а след защитата ме информираха, че в Пловдивския университет има обявено място за асистент по западноевропейска литература, и ми препоръчаха да се явя. Бих казала, че беше въпрос най-вече на добро стечение на обстоятелствата и късмет да стана преподавател.

В годините оттогава нито за миг не съм поставяла под съмнение избора си, въпреки че понякога се изкушавам да дам воля на горчивото осъзнаване, че никога няма да изсвирия поне един от любимите ми цигулкови ремажорни концерти. Дълги години учих цигулка, всъщност паралелно с Английската гимназия завърших Музикалното училище като извънредна ученичка и споделеното очакване беше, че ще следвам музика. По различни причини тази ми вероятна кариера не се осъществи.

Като всеки човек и аз съм имала мигове, в които губя смисъла на това, с което се занимавам, но тъй като съм преди всичко университетски преподавател, а същевременно съм и изследовател на литературата, екзистенциалните кризи са от различен тип. Първите настават, когато примерно на въпроса от кое произведение на Шекспир са героите Полоний и Лаерт, получавам отговор „Божествена комедия“. Или когато в тест, проведен от мои колеги, в графата, където трябваше да бъде посочено името на автора на средновековен рицарски роман, видях изписано собственото си име. Но това си беше вече и криза на идентичността. Колкото до научните занимания с литература, във

Пловдив и смисленостите...

➔ От стр. 12

убежище, Пловдив като... награда по съдба.

Нарекохме ги „смислености“ заради творчеството им и заради човешките им качества; заради уменията им да създават последователи; заради уменията да докосват „другия“; заради разпространето на творческите им вектори далеч зад пределите на „своето“; заради многообразните ненатрапчиви докосвания до хора, ценности и идеи; заради откритията им относно знаците и сферите на смисъла.

Защо са в ролята на разказвачи? Защото да изпитваш болка, да се чувстваш претоварен, да се страхуваш... всичко това е част от големия поток на живота, но ние можем да си осигурим подкрепа и изцеление със споделяне. Както и да се чувствате, тези интервюта са нашият естествен и нежен начин да ви подкажем да се свържете със себе си по примера на смисленостите. За съставителите важното са реакциите на съкровено човешко равнище – както при читателя, така и при главните герои. Затова – нашата най-искрена благодарност!

Доц. д.ф.н. Петя Бъркалова

време на тотално разколебаване на ценностите, катастрофален упадък на нравите и неумолимо маргинализиране на хуманитаристиката няма как от време на време да не се замисляш какъв е смисълът на всичко това, на което посвещаваш времето, мисълта, силите и усърдието си. Все пак това са временни настроения. Когато обичаш това, което правиш, не е особено трудно да си набавяш смисъл и необходимата доза ведрост.

Принадлежа на Пловдив по семейна традиция и тук е преминала основната част от живота ми. Беше добър шанс, че имах възможност да постъпя на университетска позиция непосредствено след като завърших образованието си. Освен това началните ми години

Проф. Клео Протохристова получи награда „Пловдив“ за книгата си „Литературният ХХ век – синхронни срезове и диахронни проекции“ през 2021 г. Това е втората ѝ награда „Пловдив“ – първата е от 1997 г. и е за цялостно творчество. Завършила е българска филология в СУ „Св. Климент Охридски“, веднага след дипломирането си печели конкурс и става преподавател по антична и западноевропейска литература в ПУ „Паисий Хилендарски“. Автор е на много книги, сред които „Несвършени изречения“, „Благозвучие то на дисонанс. Опити върху междутекстовостта“, „През огледалото в загадката. Литературни и метадискурсивни аспекти на огледалната метафора“ и „Западноевропейска литература. Съпоставителни наблюдения, тезиси, идеи“.

като преподавател съвпаднаха със създаването и утвърждаването на филологията в Пловдивския университет. Бяха години на радостно очакване, на колективен ентузиазъм, на заслужено удовлетворение. Така че нямаше причини да търся някаква радикална промяна. Но истината е, че през годините съм получавала различни професионални предложения. Някои от тях съм отхвърляла, заради други ми се е налагало да отсъствам за продължителни периоди, има и такива, на които съм отговаряла или все още съумявам да отговоря, като поддържам състоянието на постоянна мобилност. Само един пример – от 2001 година насам имам постоянни преподавателски ангажменти в Софийския университет. Най-точно е вероятно да кажа, че да живея в Пловдив, е въпрос на съзнателен избор, но по отношение на „развитието“ нещата стоят поразлично, за щастие, съм имала и алтернативни възможности.

Пловдив е градът, в който е преминало детството ми, „моите места“ са свързани с тези ранни години, а пространствата на детството според теорията на Фройд имат митичен характер, така че съм склонна да ги отнеса към категорията на несподелимите неща, твърде субективно и интимно е. В последните години се налага оптимистичната тенденция на – за момента – мощно развиващия се и нарастващ град, която обаче по-скоро ме плаши. Пловдив обаче е само частен случай на един значително по-общ, по-решаващ и за съжаление, неумолим процес. Нека си помислим какво става с Европа в резултат на новото „велико преселение“.

Когато става дума за награди, трябва да направя известни уговорки. Естествено е, че се радвам на наградата, всички обичаме да получаваме похвали за постиженията си. Номинирана бях за награда „Пловдив“ от издателство „Летера“, на което дължа специална благодарност, защото книгата ми не е издадена от тях, рядко се случва издателство да поощри чужда книга. Иначе така и не разбрах с кого съм се конкурирала. Впрочем получавам наградата „Пловдив“ за втори път, през вече далечната 1997 година бях удостоена с наградата „за цялостно творчество“, малко странно, защото поводът беше също конкретна книга.

По принцип имам резерви към всякакъв род конкурси или състезания, където няма ясни критерии. Ако става дума за атлетика, за плуване, за ски, където победителите се определят с помощта на метър или хронометър, добре, но иначе дори в сферата на спортните състезания винаги има място за субективизъм и произвол – вижте какво става в художествената гимнастика, а дори и при уж безпроблемни дисциплини – вдигането на тежести (вдигнал бил въпросните килограми, задържал щангата, но някак ръката му била трепнала...) или футбола (нагледахме се това Европейско първенство на измислени дузпи и червени картони).

Състезанията са се родили в Античността, в контекста на традиционалистичната култура, която предполага строги предписания за всякакъв род изяви, така че съпоставката между отделните постижения е била относително обективна, затова и по-лесна и по-адекватна. В епохата на модерността обаче, която е антитрадиционалистична, което означава, че водещ е императивът на оригиналността, сравненията са изначално компрометирани. Затова са всичките тези скандали, които съпровождат всевъзможни конкурси и награди от областта на изкуствата, дори и Нобеловата.

ПУ „Паисий Хилендарски“ е първият български университет, който прие план за равнопоставеност между жените и мъжете

Пловдивският университет първи сред висшите училища и научните организации в България прие План за равнопоставеност между жените и мъжете. В него са разработени конкретни цели, области на интервенция и мерки за четиригодишния период от 2021 г. до 2024 г., изведени след обстоен предварителен анализ и оценка на състоянието по отношение на равнопоставеността в институцията.

Основната цел на документа е да установи институционалната рамка за насърчаване на равнопоставеността в образователните, научноизследователските, трудовите и социалните взаимоотношения сред университетската общност и едновременно с това да повиши осведомеността по въпросите на равенството, да подкрепи жените в академичната им кариера и да подобри баланса между половете в различни дисциплини.

Планът е разработен в рамките на проекта SPEAR („Подкрепа за въвеждане на планове за равенство между половете в академичните среди и научноизследователската дейност“), който е финансиран от Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт 2020“. Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ е член на консорциума на проекта, който включва 11 партньорски организации от 9 европейски държави и е координиран от Университета на Южна Дания.

Три са водещите цели, заложи в плана: интегриране на принципите за равнопоставеност в университетските политики и отчитане на резултатите от постигнатата интеграция; повишаване на осведомеността по въпросите на равнопоставеността между жените и мъжете, както и изграждане на колективна култура за нулева толерантност към репресия или насилie, основани на пола; отчитане на аспектите на равнопоставеността в образователните и изследователските дейности, както и при съчетаването на професионалния и личния живот.

Сред 36 конкретни действия за реализиране на целите, очертани в плана, са заложи обучения, курсове, дискусии, менторски програми и други мерки, предназначени да помогнат на преподавателите, студентите и персонала при съчетаването на академичната работна среда със семейния живот, например чрез улесняване на работата от дома и предлагане на повече възможности за гъвкави режими на работа и учене. Предвидени са също така лекции и

обучения, свързани с равнопоставеността за всички членове на академичната общност, мониторинг на броя на мъжете и жените, които получават финансиране и участват в проекти, както и рационализиране и допълване на политиките и университетски нормативни документи, които имат отношение към равните права на жените и мъжете в академичните среди.

Планът е изработен със съществения принос на екипа по равнопоставеност между жените и мъжете в Пловдивския университет, както и с участието на представители от висшите и средните ръководни нива в университетската администрация. Едновременно с това той е подкрепен от широк кръг представители на академичната общност (административен и академичен персонал, студенти).

Планът е в пълно съответствие с цялостната институционална политика и ангажименти на Пловдивския университет да предоставя равни възможности за обучение и условия на работа и да се бори с дискриминацията във всичките ѝ форми. Той също така кореспондира с цел 5 – „Постигане на равенство между половете и овластяване на всички жени и момичета“, от 17-те цели на ООН за устойчиво развитие до 2030 г., както и с приоритетите, определени от Европейската комисия в нейната Стратегия за равенство между половете 2020 – 2025 г. Водещите цели, заложи в плана, също така следват политиките, свързани с изграждане на Европейското научноизследователско пространство (ЕНП), които имат за цел да засилят участието на жените в областите на науката, технологиите, инженерните специалности и математиката (STEM) и да насърчат предприемачеството.

Повече информация за Плана за равнопоставеност между жените и мъжете за периода 2021 – 2024 г. можете да намерите тук: <https://uni-plovdiv.bg/pages/index/2317/>.

**ПОКАНА ЗА
УЧАСТИЕ**

Национален конкурс за авторски текст (есе) на тема

През последните 15 години екипът на *Фондация ДА* работи в защита на жените и децата на България, страдащи от отношения, които обобщено законът и практиката наричат „домашно насилie“. В хилядите случаи през годините, в хилядите консултации и съдебни дела, по време на хилядите разговори, семинари и срещи с представители на институции и медии винаги на първо и неизменно място възникваше въпросът: „Какво е и какво не е домашно насилie?“

Към нашите разсъждения от практически опит в областта на домашното насилie се включиха младите учени – магистри, докторанти, постдокторанти, от Философско-историческия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Именно те посочиха проблема, който искаме да решим чрез настоящия конкурс. Липсват писмени анализи, авторски текстове и мнения по темата „Домашно насилie в България“. Получава се информационен вакуум, запълван от фалшиви новини и лоши преводи на статии в чужди издания, които

Конкурсът се финансира от Министерството на правосъдието по Програмата за превенция на домашното насилie 2021 г.

са далечни на българската действителност, и по този начин вече десетилетия наред българските жени и деца са едни от най-незащитените и неразбраните в Европа, когато говорим за домашно насилie.

През годините за нас от *Фондация ДА* стана задължителна традиция в началото на всеки разговор да обясняваме отново и отново какво е „домашно насилie“ и защо акцентът трябва да пада върху думата „насилie“, а не върху думата „домашно“, защото насилieto извън рамките на дома също е „домашно насилie“, когато се случва между партньорите в една двойка или в едно семейство... И че дори думата „насилie“ също не трябва да ни заблуждава, че домашното насилie са само онези отношения, които са свързани

Пловдивският университет се включва в международен проект за развиване на предприемачеството във висшите училища

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ стартира участието си в международния проект „InnoChange: подкрепа за промяна и изграждане на капацитет за иновативни предприемачески университети“. Водещ партньор в него е университетът „Лоранд Етвеш“ (Унгария).

- Университет „Хериот-Уат“ (Обединеното кралство)
- Университет „Павел Йозеф Шафарик“ в Кошице (Словакия)
- Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (България)
- Стартъп „Wise Guys Foundation“ (Естония)
- „GE Healthcare“ (Унгария) (асоцииран стратегически партньор)
- „Campden BRI“ (Унгария) (асоцииран стратегически партньор).

Проектът има за цел да увеличи предприемаческия и иновационния капацитет, да промени отношението на висшите учебни заведения към иновациите, да ги стимулира да се ангажират и интегрират по-добре в иновационните екосистеми в Централна и Източна Европа. Високото ниво на експертност на партньорите в консорциума е съществена предпоставка за успешното въвеждане на обучение за иновации, основано на „триъгълника на знанието“.

Консорциумът InnoChange е тясно свързан с Европейския институт за иновации и технологии и има за цел да разшири тази мрежа, за да подобри дигиталната трансформация.

Силните страни на проекта произтичат от дефинирания академичен обхват (информатика, дигитална трансформация) и разнообразния статут на организациите – университети, индустриални екосистеми и частни организации.

Чрез въвеждане на иновационен модел InnoChange ще развие и подобри учебните програми по предприемачество и свързаното с нея обучение на преподаватели в партньорските висши училища. Проектът ще обхване и ще стимулира иновациите от всички сфери на университетската среда: студентски, преподавателски и изследователски иновации в университета.

Друга амбициозна цел на проекта е да осигури ефективна подкрепа на избрани иновационни проекти на ранен етап от тяхното развитие, да изгради приложно ориентирана и всеобхватна мрежа от многостранни индустриални партньорства и чрез взаимен обмен и обучение да подпомогне структурите и предприемаческите общности във висшите учебни заведения.

Проектът ще получи финансиране от HEI Initiative на Европейския институт за иновации и технологии за изграждане на иновационен капацитет за висше образование. Инициативата има за цел да засили предприемаческия и иновационния капацитет на висшите учебни заведения.

Консорциумът на проекта включва следните партньорски организации:

- Университет „Бабеш-Болай“ (Румъния)

Проектът ще получи финансиране в размер на 400 000 евро от HEI Initiative. Изпълнението на първата му фаза ще продължи до декември 2021 г., с възможност за преминаване към втора фаза и удължаване с още 18 месеца.

Инициативата за висше образование на Европейския институт за иновации и технологии

е ключова за новата *Стратегическа иновационна програма* на Института за 2021 – 2027 г. Инициативата има за цел да подкрепи висшите учебни заведения с опит, обучение, осигурен достъп до иновационната екосистема на EIT и финансиране, което да им позволи да разработят планове за стимулиране на иновациите, допълващи нуждите на отделните висши учебни заведения. Като част от пилотната си фаза инициативата осигури финансиране на 23 проекта, а следващата покана за представяне на предложения се очаква да бъде отворена в края на 2021 г.

Европейският институт за иновации и технологии

подкрепя Европа в областта на иновациите, като търси решения за наболените глобални предизвикателства и чрез обучение на предприемачески талант създава предпоставки за устойчив растеж и квалифицирани работни места в Европа. EIT е структура на Европейския съюз и е неразделна част от Horizon Europe, Рамковата програма на ЕС за изследвания и иновации. Институтът подпомага създаването на европейски партньорства и общности; подкрепя водещи компании, изследователски лаборатории и университети.

„Какво НЕ знаех за домашното насилие в България?“

➔ От стр. 14

с извършване на агресивни физически актове, т.е. че насилието е само физическо. Напротив, най-страшните форми на домашното насилие са свързани с емоционалното насилие, с психическия тормоз, с вербалните отношения и обиди, т.е. „насилие без физическо насилие“...

И така през годините след всяка наша среща ние разбирахме от нашите събеседници какво те са научили за домашното насилие и какво преди това НЕ са знаели за него. А с познанието винаги е така. Не знаеш нещо, докато не преодолееш тази бариера на незнанието, и след това вече го знаеш! Така се роди въпросът – тема на настоящия конкурс: „Какво НЕ знаехте за домашното насилие досега?“. Като няма значение кога е било това „досега“ – дали днес, дали вчера, дали преди години...

Формата на есето дава възможност за много различни погледи към онова, което не сте знаели за домашното насилие, и ние с любопитство очакваме да чуем вашите мнения и да прочетем

вашите текстове.

А ето и наградите, които сме приготвили за всеки, който реши да се включи в конкурса по темата:

1. Парични награди: първа награда – 150 лв.; втора награда – 100 лв.; трета награда – 100 лв.
2. Включване в научен сборник (книга) на най-добрите текстове по темата.
3. Всички участници ще получат Сертификат за участие в Националния конкурс на тема „Какво НЕ знаех за домашното насилие?“.

Своите разработки (есета) изпращайте на мейл:

domnasilie2021@gmail.com

В писмата напишете трите си имена и координати (телефон, мейл, адрес за изпращане на сертификат) за връзка с вас!

Краен срок за изпращане на текстове/есета – 17.10.2021 г.

Резултатите ще бъдат обявени не по-късно от 15.11.2021 г.

Всички участници ще получат мейл с резултатите от конкурса.

Студенти от Химическия факултет участваха в специализирани международни форуми

Гл. ас. д-р Станимир МАНОЛОВ

В периода от 10 до 12 септември 2021 г. се проведеха два престижни международни симпозиума, организирани от Университета „Ататюрк“ (Ерзурум, Република Турция): *ICNAS 2021 – 1st International congress on Natural Sciences* и *ISFAS 2021 – 1st International Symposium on Recent Advances in Fundamental and Applied Sciences*. В посочените научни форуми участваха представители на страни от цял свят, сред които Азербайджан, Албания, Австралия, Бангладеш, Великобритания, Виетнам, Египет, Италия, Индия, Косово, Казахстан, Латвия, Малайзия, Мароко, Пакистан, Полша, Румъния, Саудитска Арабия, Сингапур, Словакия, Сърбия, Съединените американски щати, Тайланд, Турция, Украйна, Чехия, Япония и разбира се – от България.

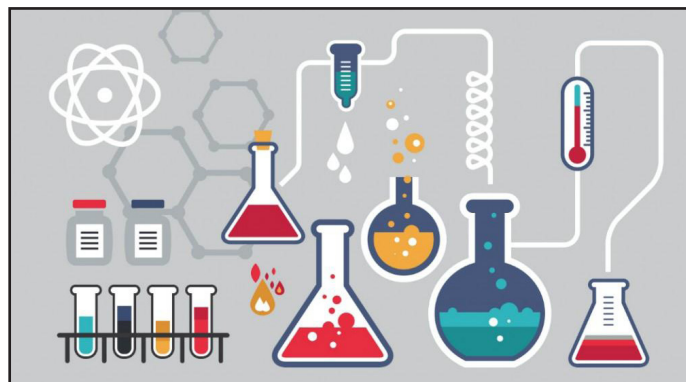
В унисон с противоепидемичните мерки по света форумите се проведеха изцяло онлайн в платформата ZOOM. За целта организаторите се бяха постарали да създадат изключително добра организация и логистика.

От Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ участие в симпозиумите взеха едни от най-изявените студенти от Химическия факултет: Сезан Феим, Теодора Тодорова и Радостина Миладинова – и тримата от специалността *Медицинска химия*, и Дияна Димитрова от специалността *Химия с маркетинг*. Те са сред най-младите попълнения в научната група по органичен синтез и фитохимия при Химическия факултет, ръководена от проф. д-р Илиян Иванов.

В симпозиума *ICNAS 2021* свои научни разработки представиха Д. Димитрова и Т. Тодорова. Д. Димитрова докладва резултатите от проведените експерименти за приложението на новите „зелени“ катализатори при синтеза на нови хибридни молекули на 1,2,3,4-тетрахидроизохинолини с нестероидното противовъзпалително средство флурбипрофен. Разработката на Т. Тодорова бе свързана с приложението на екологичен метод за синтез на нови производни на алкалоида *Cherylline* с различни профени, в това число ибупрофен и кетопрофен. На всички новополучени съединения в момента се определя *in vitro* противовъзпалителна и антиартритна активност.

Във втория научен форум – *ISFAS 2021*, резултатите от своите изследвания представиха другите двама участници – Р. Миладинова и С. Феим.

Р. Миладинова събщи резултатите от *in vitro* биологичните

изпитания на вече синтезирани от нея ибупрофенови хибриди, както и експериментално определената им липофилност, която е от изключително значение за всички „кандидат“-лекарства. Именно липофилността помага на учените да предскажат, а също и да разберат по-добре преминаването на лекарствата през различни мембрани и физиологични системи.

Темата, с която С. Феим се включи, бе „Изследване *in vitro* на биологичната активност на различни екстракти от *Helichrysum italicum*“. Важно е да бъде отбелязано, че представената научна разработка представлява част от отлично защитената му дипломна работа, изготвена по проекта МУ21-ХФ-014, на тема „Фитохимични изследвания и биологична активност на полифенолния комплекс от безсмъртниче (*Helichrysum italicum*)“, финансиран от поделение „Научна и приложна дейност“ (НПД) към ПУ „Паисий Хилендарски“, с ръководител гл. ас. д-р Димитър Божилов.

Изследванията на останалите три участници са осъществени с финансовата подкрепа по проекта КП06-М29/1 на тема „Приложение на зелени методи за синтез на нови изохинолинови съединения, съдържащи в структурата си арилпропионов фрагмент“, финансиран от Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) към Министерството на образованието и науката на Република България, с ръководител гл. ас. д-р Станимир Манолов.

Участието на студентите от Химическия факултет в проведените международни симпозиуми е поредното доказателство за сериозната им научна подготовка под ръководството на техните преподаватели.

Студенти от университета организираха изложба в Националния музей на Апостола в Карлово

Изложба с постери на тема „По кодекс на словото на Левски“ представиха 9 второкурсници от Пловдивския университет

„Паисий Хилендарски“ в Националния музей „Васил Левски“ в Карлово. Експозицията на студентите от специалността „Графичен дизайн/реклама“ към Педагогическия факултет на ПУ бе открита на 18 юли 2021 г. Творбите останаха в музея до края на лятото.

Изложбата е част от програмата на тържественото честване на 184 години от рождението на Васил Левски. Автори на творбите са студентите Александра Атанасова, Катрин Малинова, Катя Чеканова,

Лилия Сопаджиева, Мариана Чернецкая, Мария Димитрова, Нина Пенчова, Преслава Василева, Стефи Ничинкова. Техни научни

ръководители са проф. д.изк.н. Бисер Дамянов, проф. д.ф.н. Любка Липчева-Пранджева и ас. д-р Надежда Ангелова.

Студентите, участвали в този проект, представят визията си за обществени организации, дружества, асоциации и групи по интереси, които биха могли реално да се заемат със задачата за ценностно поддръждане на българското общество, следвайки най-висшия ценностен кодекс, а именно – словото на Левски.

Национален музей „Васил Левски“